

02.05 Η οικονομική ζωή

Ποια ήταν η οικονομία της Οθωμανικής αυτοκρατορίας ;

Η οικονομία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας βασιζονταν κυρίως στα αγροτικά προϊόντα (σιτάρι, κριθάρι, βαμβάκι, καπνός, λάδι, σταφίδα).

Οι υπόδουλοι Έλληνες προσπαθούσαν με κόπο να επιβιώσουν από τις **μικρές ιδιοκτησίες** τους και τα χρέη προς τους **τσιφλικάδες** (μεγαλογαιοκτήμονες).

Οι **κτηνοτρόφοι** ήταν συνήθως νομάδες και πρόσφεραν μαζί με τους αγρότες **πρώτες ύλες στη βιοτεχνία για την παραγωγή νημάτων και υφαντών**.

Αν παρ' όλα αυτά τους περίσσευαν προϊόντα, τα πουλούσαν στις αγορές ή στο εξωτερικό.

Οικονομική παρακμή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Σοβαρό έσοδο για την Οθωμανική αυτοκρατορία ήταν και η **φορολογία των εμπορών του εξωτερικού**, που περνούσαν από το έδαφός της για να μεταφέρουν προϊόντα από την Κίνα και την Ινδία. Με τις γεωγραφικές ανακαλύψεις όμως **οι χερσαίοι εμπορικοί δρόμοι έδωσαν τη θέση τους στους θαλάσσιους** και ένα σοβαρό έσοδο για την οικονομία των Τούρκων χάθηκε.

Ταυτόχρονα οι στρατιωτικές τους ήττες από τους Αυστριακούς και Ρώσους τους οδήγησαν στις ταπεινωτικές συνθήκες **του Κάρλοβιτς (1699) και του Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774)**. Με αυτές τις συνθήκες οι Ευρωπαϊκές δυνάμεις μπορούσαν να επεμβαίνουν στα εσωτερικά ζητήματα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Ανάλογο ήταν και το χτύπημα που δόθηκε στην οικονομία της από τις **διομολογήσεις**. Αυτές ήταν εμπορικές συμφωνίες που έκαναν οι δυτικές χώρες με τους Οθωμανούς Σουλτάνους για την προστασία των υπηκόων τους. Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν να υποτιμηθεί το οθωμανικό νόμισμα.

Πώς ευνοήθηκαν οι Έλληνες από τις συνθήκες αυτές ;

Οι παραπάνω συμφωνίες ευνόησαν το ελληνικό εμπόριο και τη ναυσιπλοΐα, αφού **έδωσαν τη δυνατότητα στους Έλληνες να υψώνουν στα καράβια τους τις σημαίες των χωρών αυτών**. Οι Έλληνες επέκτειναν τις εμπορικές τους δραστηριότητες στην κεντρική και δυτική Ευρώπη. Εκεί **δημιούργησαν ισχυρές παροικίες και ανέλαβαν μεγάλο μέρος του εισαγωγικού και εξαγωγικού εμπορίου της Δύσης με την Ανατολή**, κερδίζοντας πολλά πλούτη.

Εκτός από τα πλούτη έφταναν στις υπόδουλες περιοχές όμως και **οι επαναστατικές ιδέες του Διαφωτισμού**.

Η ανάπτυξη της ναυτιλίας δημιούργησε έναν **αξιόλογο ελληνικό εμπορικό στόλο**, με **πληρώματα έμπειρα στη ναυσιπλοΐα αλλά και στην αντιμετώπιση των πειρατών**. Μεγάλες πόλεις, όπως **η Κοζάνη, η Μοσχόπολη, τα Ιωάννινα, η Θεσσαλονίκη αλλά και νησιά, όπως η Χίος, η Ύδρα και τα Ψαρά**, έγιναν σημαντικά κέντρα του ελληνικού εμπορίου.

Η **οικονομική άνθηση**, ο **πολυάριθμος εμπορικός στόλος** και οι **εύπορες παροικίες του εξωτερικού** βελτίωσαν τη θέση των Ελλήνων, παραμονές της Μεγάλης Επανάστασης του 1821. Από αυτούς λοιπόν τους πλούσιους εμπόρους αναδείχθηκαν εκείνοι που πρωταγωνίστησαν αργότερα στον ξεσηκωμό του γένους μαζί με τους υπόλοιπους παραδοσιακούς ηγέτες του υπόδουλου ελληνισμού.

Γλωσσάρι

Νομάδες : Αποκαλούνται οι πληθυσμοί που δεν είναι μόνιμα εγκατεστημένοι σε έναν τόπο, αλλά μετακινούνται διαρκώς για την επιβίωση τους.

Υποτίμηση νομίσματος : Η μείωση της αξίας ενός νομίσματος.

Συνθήκη : Γραπτή συμφωνία ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα κράτη, που ρυθμίζει τις μεταξύ τους σχέσεις, συνήθως μετά από πόλεμο.

Παροικία : Η εγκατάσταση ανθρώπων και η συγκρότηση κοινότητας σε ένα ξένο κράτος.